

Prieš surašant gerai išsiskaityti instrukciją!

Žinių lapo Nr.
(nerašyti)

Lietuvos žemės vardynas

renkamas Švietimo Ministerijos

Su visokiais klausimais, iškilusiais surašant žemės vardyną, kreiptis ir prirašytus žinių lapus siųsti:
~~Valstybės Archeologijos Komisija~~ — Lietuvos žemės vardynas, **Kaunas**, Vytauto Didžiojo Muziejus.
VYTAUTO DIDŽIO
KULTŪROS MUZIEJUS

Žemės vardai

Upynos (oficialinis vardas) Kaimo, dvaro, vienkiemio, miesto, bažnytkaimio, girininkijos, (liečiantį pavadinimą pabraukti)
Škaidvilis valsčiaus Tauragės apskrities

Sunaudoti spausdinti ir rankraštiniai šaltiniai bei jų sutrumpinimai

Surašytojo:

Pavardė, vardas Kriūka Jonas verslas mokytojas
Gimimo vieta Pyragių km. valsčius Kupiškio apskritis Panevėžio
Adresas: Upynės pr. mokykla, Škaidvilis valst., Tauragės apskr.

Žinios surašytos 1936 m. rugpjūto mėn.

L.Ž.V. gauta
1937 8. 2.

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Eilės Nr.	Vardas rašomąja kalba parašytas		Vardas vietos žmonių ištarme	Senovinės vardo formos	4 skilties šaltinis	Žinios surink- tos iš	Dalykas	Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	Dydis	Lokalizacija	Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	Pastabos
	a) tikrintojo	b) surašytojo										
1		Kapų lenki	Kapū linki			ž.k.	Lenki	Apačioji baltienis	$\frac{1}{6}$ ha.	Prie Upynės kapų po kaire, Jungaitis Juozo žemėje.		
2		Kapų kalnas	Kapū kálus			ž.k.	Kalnas	Molis, kalnas žemas	$\frac{1}{7}$ ha.	Prie Upynės kapų po kaire, prie pat kapų linkės.		
3		Vilkduobi	Viľkdaubi			ž.k.	Dauba	Molis. Per daubos vi- durių yra grabi ir duobi, bet jau visai neįvyti	$\frac{1}{8}$ ha.	Prie kapų linkės, nuo vie- kelio Upynė. Šilalė 100 m. į Kinkaus žemėje.		Žinoma tik senosios žmonių kanto.
4		Rajorkalnis	Rajōrkalnis			ž.k.	Kalnas	Dirva prie molio	10 ha.	Prie Upynės. Šilalė kairį pusį vieskelio. Ant šio kalno yra čilvino Jono trobesiai.		
5		Pasviestkalnio lenki	Pasvystkalnio linki			ž.k.	Lenki	Pieva - dūpynė, auka alkūniui.	1,5 ha.	Po kaire prie Upynės. Šilalė vieskelio, čilvino Jono laukė, prie viestkalnio.		
6		Šviestkalnio kalnas	Švystkalnis			ž.k.	Kalnas	Prie smilties, vatomis molis.	15 ha.	Prie Upynės. Šilalė vie- kelio, kairį pusį.		
7		Pakalnių kalnas	Pakálnių kálus			ž.k.	Kalnas	Žolynas su moliu. Per kalną eina 1 Pa- kalnių daubos.	13 ha.	Raudonai R. Kaspucio ir Al. Raudonius laukė. Susisė- kia su Aliskinių kaimu.		
8		Pakalnių lenkės	Pakálnių linkės			ž.k.	Lenkės	Prie baltuvolio, pelkės.	6 ha.	Kaspucio R. ir Raudonius Al. laukė. Susisėkia su Patulės ir Palendynio kaimais.		
9		Pakalnių daubos	Pakálnių dāubos			ž.k.	Daubos	Šaltininkas, apaugęs alkūniais	3 ha.	R. Kaspucio ir Al. Raudo- nius žemėje.		
10		Žypkalnio kalnas	Žypkálnis			ž.k.	Kalnas	Molis. Iš sienos prie kalno yra beris ir blindis.	4 ha. Aukščio 20 m.	Priekaus Raudonius Al. ir $\frac{1}{2}$ Lickininkienės Jona ir Pa- tulės. Priekas prie Palendynio km.		
11		Žypkalnio pelkės	Žypkálnio pėlkės			ž.k.	Pelkės	Dūpynė. Per vidurių na kalną (4 to 5 m) iš patulės km. į skardis vieskelį.	$\frac{1}{4}$ ha.	Prie Žypkalnio kalno. Priek- as prie Palendynio km.		Kilni nesimona.
12		Gudarzių lenki	Gudarzių linki			ž.k.	Lenki	Pieva ir dirvos.	4 ha.	Prie Žypkalnio kalno ir pelkių.		
13		Gudarzių kalnelis	Gudarzių kalnālis			ž.k.	Kalnelis	Dirvos, prie smilties	2 ha.	Mykolo keshio laukė. Mol- nelis prieina prie keshio jaujos.		
14		Markų kalnelis	Markų kalnālis			ž.k.	Kalnelis	Prie smilties, dirvos	2 ha.	Keshio Mykolo laukė, prie Šumijos upės.		
15		Markų pelkės	Markų pėlkės			ž.k.	Pelkės	Pelkė lygi, vatomis šaltininkas.	$\frac{1}{4}$ ha.	Keshio Mykolo laukė, prie Šumijos upės.		
16		Noprių pelkės	Nōprių pėlkės			ž.k.	Pelkės	Dūpžemis	1 ha.	Keshio Mykolo laukė, pie- tis pusėje.		

1 Eilės Nr.	2 Vardas rašomąja kalba parašytas		3 Vardas vietos žmonių ištarme	4 Senovinės vardo formos	5 4 skilties šaltinis	6 Žinios surink- tos iš	7 Dalykas	8 Žemės paviršiaus rūšis, išvaizda, kokybė	9 Dydis	10 Lokalizacija	11 Upių, upelių ištakų bei žiočių vietos ir jų apibūdinimas	12 Pastabos
	a) tikrintojo	b) surašytojo										
17.		Šunijos laubos	Šūnijos dāubos			ž.k.	Laubos	Apangų alksniais	4 ha.	Priklauso kerkiai Mykolui (1/2) ir Namavičiui Jonui 3 1/2 ha.		
18.		Šunijos upė	Šūnija			ž.k.	Upė	Krantai apangų alk- sniais. Neploti ir ne- gili.		Teka per kerkis ir Nema- vičiaus laukus.	Išteka Žakaimio kaimo iš garaisių pelkių.	
19.		Nopis kalnas	Nōpres kōlns			ž.k.	Kalnas	Smiltis	4 ha.	Stovi kerkis Mykolo tuobėsiai.		
20.		Didysis skardys	Didysis skardys			ž.k.	Skardys	Apangų alksniais	1/6 ha.	Namavičiaus Jono lauke, nuo tuobėsiai į patį pusę, prie Šunijos upės.		
21.		Upynalė	Upynālė			ž.k.	Upė	Negili ir neploti, apangų alksniais.			Išteka Ovariškių km. ir įteka Upynos km., prie malūno, ir Šunijos.	
22.		Čiokis upė	Čiōki			ž.k.	Upė	visai siaura			Išteka iš Gegužių km., ir įteka Upynos km., ir Upynalės, kerkio lauke.	
23.		Juodkūdrė	Jūd kūdrė			ž.k.	Pelkė	Žolė užsikūsi	10 ha.	Prie kerkio Mato tuobėsiai.		
24.		Molmedžio vartai	Mōlmedžio vārtōi			ž.k.	Vartai	Goje vietoje yra liku- si tik akmenų kluva.		Jurgaičio Karo žemėje, nuo Čikino Jono gyvenimo 140 metrų.		Žinomi tik senosios imonių kanto.
25.		Puplaiškynė	Pūplaiškynė			ž.k.	Pelkė	Vida lygi. Jos krantai yra dideli dambai	10 ha.	Čikino Jono lauke, netoli Jurgaičio kerkio tuobėsiai.		
26.		Apūskalois kalnas	Apūskalois kōlns.			ž.k.	Kalnas	Lirva, molis	3 ha.	Al. Rimkams žemėje.		
27.		Apūšpelkė	Apūšpelkė			ž.k.	Pelkė	Pieva, lygi	1 1/2 ha.	Priklauso Jurgaičiui Petriui ir kinkui Aleksandrai.		
28.		Palakprūdis	Palākprūdis			ž.k.	Prūdas	2 m. gilumo	10 ha.	Rimkams Aleksandro žemi- je, prie tuobėsiai.		Parakojama, kad tame prūde yra mirkusio vapo. Jau dar gyvuoja j. Čikinas to vapo girdėjį prie 30 m. skambinant. Tai įvykis negrįšties mū.
29.		Upynos kaimas	Upynos kōiams									

13	Istorinės žinios
----	------------------

Nr. 18. Upynos km. (32 gyventojai). Kaimas į jo bandėiavo, pas šlavacinski, į dravę. Kiekvienas ūkininkas turėjo duoti po būną, ir merga, ir dravę, iki bandėiavo, nuo šv. Jurgio iki Kalėdų. Ponas labai žiauriai elgėdavosi su bandėiaviminkais: mairindavo, ir sunis. Ponai istoriškai gyveno: per vestuves, ar pokylius iškepdavo vios, jautį, ir padėdavo ant stalo. Šlavacinskis is mblis buvo m-lieję kočinkos (vežimėlis) varikam varžintis. Šlavacinskis palaidotas Upynos kapuose.

14	Archeologinės žinios
----	----------------------

Nr. 19. Nopris kalnas. Senovį Nopris kalne buvo rūšiai. Ir dabar dar randama ginklų, kucirgų, kucinkų. Kalbama, kad čia yra eję karininkai. Vėliau juos parakojimu, Nopris kalne yra užkasta pinigų, skrynios.

15	Vardų kilmės aiškinimai
----	-------------------------

Nr. 1. Kapų lenkė. Ties prie kapų. Nr. 2. Kapų kalnas. Ties prie kapų. Nr. 3. Vilkakalnis. Senovį toje darboje gaudydavo vilkus. Duobi būvusi kuzarino sietis (7 pėdų aukščio ir 7 pėdų pločio). Ant duobi dedavo vilpų, pagaliukus, ant jų siandų, kapių ir į vidurį įmiegdavo pagali, o ant jo pritisdavo žąsį. Taip vilkas, eidamas prie žąsies, išsivado. Nr. 4. Bajorakalnis. Buvusi graži sietis; kuo, susirinkdavo linksminis apylinkės bajorai. Nr. 6. Šviestkalnis kalnas. Augs alkūni, vilni, žemę įdirbo ir geroi augdavo javai. Nr. 11. Qudarėlių lenkė ir kalnelis. Seniau čia stovėjo rūšų karininkai, kuo, vadino qudarai. Nuo to ir ši sietis pavadinama qudarėliais. Nr. 14. ir 15. Markų pelkis ir kalnelis. Ten būdavo senovėje duobi ir mėsėdavo linus. Tas sietis vadino markomis. Nuo to ir liko pavadinimas Markų pelkis ir kalnelis. Nr. 23. Quodkūdi. Ten vanduo būdavo nešamas - judas. Nr. 24. Molmedis varlai. Iš tos sietos senovėje žmonės imdavo molį, iš jo reikaldam. Nr. 25. Puplariškynė. Augdavo ir tabaraga puplariškiai. Nr. 26. Apuskalnis kalnas. Čia augdavo apusės.

16	Tautosakinės žinios
----	---------------------

Nr. 18. Upynos km.

1. Per Upynos alytelę, čiūd. ri-dra-lia-lia
būdan gily, purvynėlis vai-kū-kū-va-lia-lia (2k.).
2. Nors ir gily purvynėlis čiūd. ri-dra-lia-lia
bi tik graus berniukis vai-kū-kū-va-lia-lia (2k.).
3. Tėvas su motyna savo čiūd. ri-dra-lia-lia
ir kermosiu išvaziavo vai-kū-kū-va-lia-lia (2k.).
4. Per langelį, prastu braukė čiūd. ri-dra-lia-lia
mergūči, vardu šauki vai-kū-kū-va-lia-lia (2k.).
5. Mergūči, ar tu viena čiūd. ri-dra-lia-lia
danglė dūris dar ne diena vai-kū-kū-va-lia-lia (2k.).
6. Dulstė nyla, vos prarūšis čiūd. ri-dra-lia-lia
grįso tėvas iš kermosiaus vai-kū-kū-va-lia-lia (2k.).
7. Vos tik tėvas parvaziavo čiūd. ri-dra-lia-lia
ieško šlopi, virši, garo vai-kū-kū-va-lia-lia (2k.).
8. Be salbirkos, be čebatų čiūd. ri-dra-lia-lia
apie klėti, suko roktu vai-kū-kū-va-lia-lia (2k.).
9. Vėčiau baciū pamięgojė čiūd. ri-dra-lia-lia
ne per valti, sunis lodes vai-kū-kū-va-lia-lia (2k.).
10. (Gimi bati tarp 2. ir 4.) Dulstė viena parūšis čiūd. ri-dra-lia-lia
jau nelaimė atūšis vai-kū-kū-va-lia-lia (2k.).

Zinių teikėjo(-jų) pavardė, vardas Čilvinas Jonas

Gimimo vieta(os) Upynos kaimas

Amžius

iki 15	15—25	25—40	40—60	60—80	per 80
--------	-------	-------	-------	-------	--------

valsčius

Skandrilis

apskritis

Tauragis